

PEXA får bred uppmärksamhet i Australien – anses ha stor potential för tidigare upptäckt av silikos

PEXA:s teknologi uppmärksammas brett i Australien efter lovande forskning vid The Prince Charles Hospital i Brisbane. Forskarna ser potential att med ett enkelt, icke-invasivt utandningsprov identifiera tidiga biologiska förändringar vid silikos – och på sikt bidra till att sjukdomen kan upptäckas tidigare och potentiellt förebyggas.

Forskningen har under sommaren uppmärksamats i flera TV-sändningar, bland annat av SBS World News och Channel 9/9News, men även av Queensland Government och australiensiska bransch- och medicinska medier. Fokus ligger på möjligheten att genom ett enkelt och icke-invasivt utandningsprov upptäcka tidiga biologiska förändringar vid silikos – innan allvarliga och irreversibla lungskador har utvecklats.

PEXA har sedan tidigare ett samarbete med Queensland Lung Transplant Service vid The Prince Charles Hospital. I augusti 2025 kommunikerade PEXA att samarbetet, efter en tidigare utvärderingsfas, utökats genom hyresavtal för PEXA 2.1 samt ett formellt samarbete kring datadelning. Anonymiserade tekniska data från studien delas med PEXA och bidrar till bolagets växande kunskapsbas kring biologiska markörer i de små luftvägarna.

Silikos är en allvarlig och irreversibel lungsjukdom som orsakas av inandning av mycket små partiklar av kristallin kiseldioxid. Exponering förekommer inom en rad yrkesgrupper, från byggnads- och industriarbetare till stenarbetare och gruvarbetare. Omkring 600 000 australier beräknas årligen exponeras för kiseldamm i sitt arbete.

Forskargruppen vid The Prince Charles Hospital undersöker om PEXA kan användas för att identifiera tidiga biologiska förändringar hos personer som exponerats för kiseldamm. Med PEXA samlas mikroskopiska partiklar från de små luftvägarna in genom en enkel utandningsmanöver. Partiklarna innehåller biologiskt material, bland annat proteiner, som därefter kan analyseras för att söka efter tidiga sjukdomssignaturer.

Traditionellt har provtagning från de djupa delarna av lungan krävt betydligt mer invasiva metoder, såsom bronkoskopi med bronkoalveolärt lavage, BAL, som genomförs på sjukhus. Forskargruppen har jämfört matchade prover från PEXA, BAL och blod för att undersöka hur väl det biologiska innehållet i det enkla utandningsprovet speglar den information som kan erhållas genom mer invasiv provtagning. Resultaten från jämförelsen förbereds nu för vetenskaplig publicering.

Professor Daniel Chambers vid The Prince Charles Hospital lyfter i TV-reportaget fram kontrasten mellan traditionell invasiv lungprovtagning och PEXA enkla andningstest. Han beskriver också hur forskningen visat likheter mellan materialet som erhålls med PEXA och det som erhålls med invasiva provtagningsmetoder.

Enligt Chambers innebär detta en potential som sträcker sig längre än till att diagnostisera silikos tidigare. Om tidiga biologiska förändringar kan identifieras innan irreversibla lungskador har uppstått kan det skapa möjlighet att ingripa tidigare och potentiellt även förhindra att exponerade personer utvecklar sjukdomen.

- *Det är väldigt roligt att se vilken uppmärksamhet forskningen och PEXA nu får i Australien. Vi har arbetat tillsammans med gruppen i Brisbane under en längre tid och det är särskilt intressant att de jämför material från vårt enkla, icke-invasiva utandningsprov med betydligt mer invasiv provtagning från lungan. Möjligheten att hitta biologiska förändringar i de små luftvägarna innan allvarlig sjukdom har utvecklats visar väldigt tydligt den potential vi ser med PEXA-teknologin, säger Tomas Gustafsson, vd för PEXA.*

Forskningen stöds av The Prince Charles Hospital Foundation genom dess Tradie Health Institute, som arbetar med arbetsrelaterad hälsa inom bland annat bygg-, gruv- och industrisektorn. Forskarna har även en uttalad vision om att tekniken på sikt skulle kunna användas portabelt och för arbetsplatsnära screening av personer i högriskyrken.

Den fortsatta forskningen har också fått stöd från industrin. Det australiensiska byggbolaget CPB Contractors har bidragit med 300 000 australiensiska dollar över tre år till nästa fas av forskningsprogrammet.

Forskningen och PEXA har bland annat uppmärksammats av:

- **SBS World News** – TV-reportage om silikosforskningen och PEXA
- **Channel 9 / 9News** – TV-reportage från The Prince Charles Hospital
- **Queensland Government / Metro North Health** – *World-first research offers hope for earlier occupational lung disease diagnosis*
- **The Prince Charles Hospital Foundation / The Common Good** – *Protecting the lungs of Australia's tradies*
- **Build Australia** – reportage om PEXA och silikosforskningen
- **Oncology Republic** – reportage om forskning kring tidigare upptäckt av silikos

För ytterligare information, vänligen kontakta:

Tomas Gustafsson, E-post: info@pexa.se

Om PEXA AB:

PEXA AB (556956-9246) har utvecklat PEXA 2.1, ett patenterat forskningsinstrument som hjälper forskare att på ett smart sätt samla in biologiska prover från de minsta luftvägarna genom en enkel utandningsmanöver. PEXAs teknologi används för närvarande av framstående forskargrupper i flera olika länder och forskning med instrumentet har resulterat i cirka 50 vetenskapliga publikationer, vilka fungerar som referensmaterial för PEXAs metod. Bolagets långsiktiga målsättning är att marknadsföra och sälja diagnostiska instrument för folksjukdomar (t.ex. lungcancer och KOL) som ska användas globalt för diagnostisering eller allmän screening på inrättningar där vård erbjuds. Bolaget avser vid den tidpunkt det är aktuellt med försäljning till kliniker att ha utvecklat mer patientnära, smidiga och kommersiella produkter, vilket innebär att PEXA vänder sig till en betydligt bredare marknad, vilken idag omfattar åtskilliga miljoner patienter globalt.

PEXAs B-aktie är noterad på Spotlight Stock Market.

Följ PEXA på [LinkedIn](#) och [Facebook](#) för löpande nyheter och uppdateringar.